

อิทธิพลปัจจัยการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

The Influence of Anti-Corruption Factors on Good Governance Administration of Local Administrative Organizations in Chiang Mai Province

กุสุมามาลย์ ปัจฉิมสวัสดิ์

Kusumamal Pachimsawat

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร, สถาบันรัชต์ภาคย์

Lecturer of Public Administration, Ratchapark Institute

E-mail: Kusuma1.mall@gmail.com

Received: 2 December 2025; Revised: 13 December 2025; Accepted: 21 April 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยการป้องกันการทุจริต และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 2) เปรียบเทียบปัจจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) นำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 235 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คานอนิคอล

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการป้องกันการทุจริต ด้านอำนาจบาบริ ($\bar{X}=3.90$, S.D.=.613, C.V.=.15) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}=3.87$, S.D.=.573, C.V.=.14) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างภายในองค์กรบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ และ 3) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คานอนิคอลฟังก์ชันที่ 1 แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการป้องกันการทุจริต โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .906 แปลความได้ว่า การป้องกันการทุจริตส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้

Keywords: การป้องกันการทุจริต, การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research article aimed to 1) examine the levels of anti-corruption factors and good governance administration; 2) compare the good governance administration factors classified by personal characteristics; and 3) present the relationship between anti-corruption factors influencing

good governance administration. The sample group consisted of 235 individuals, including government officials, permanent employees, and contractual staff of local administrative organizations in Chiang Mai Province, selected using stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire, and the statistical methods employed included frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, coefficient of variation, and canonical correlation analysis.

The findings revealed that: 1) The level of anti-corruption factors in the aspect of Patronage ($\bar{X}=3.90$, $S.D.=0.613$, $C.V.=0.15$) had the highest mean score, while the good governance administration factor in the aspect of value for money ($\bar{X}=3.87$, $S.D.=0.573$, $C.V.=0.14$) also had the highest mean score. 2) Personal characteristics such as gender, age, job position, average monthly income, and education level were did not affect the good governance administration of local administrative organizations in Chiang Mai Province, and 3) The canonical correlation analysis (Function 1) indicated that the relationship between anti-corruption variables had an influence coefficient of 0.906, implying that anti-corruption efforts significantly affect good governance administration in local administrative organizations of Chiang Mai Province. This result supports research hypotheses.

Keywords: Anti-Corruption, Good Governance Administration, Local Administrative Organizations

บทนำ

การทุจริตคอร์รัปชันถือเป็นปัญหาระดับโลกและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การสร้างความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย และการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาของประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้น การทุจริตยังคงเป็นประเด็นที่มีความซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานภาครัฐอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการกระจายอำนาจ (Decentralization) และรับผิดชอบโดยตรงต่อการบริหารงบประมาณแผ่นดิน การตัดสินใจเชิงนโยบาย และการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างใกล้ชิด (ไทยพีบีเอส, 2568) การบริหารงานที่ขาดความโปร่งใสในระดับท้องถิ่นจึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรงในพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการบริหารในภาคเหนือ มี อปท. จำนวนมากที่มีภาระรับผิดชอบในการบริหารจัดการโครงการขนาดใหญ่ จึงมีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดพฤติกรรมมิชอบ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2566–2568 ได้ปรากฏกรณีการทุจริตต่อสาธารณะหลายครั้งในพื้นที่ อาทิ กรณีการเรียกเก็บเงินจากโครงการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือกรณีการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อปรับปรุงผิวทางเท็จในลักษณะอื้อประมุขของหน่วยงานระดับจังหวัดและท้องถิ่น มูลค่าความเสียหายที่ถูกประเมินเบื้องต้นมีมากกว่า 124 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวในการกำกับดูแลและตรวจสอบภายในอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงใหม่, 2568)

สาเหตุหลักของการทุจริตใน อปท. จังหวัดเชียงใหม่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันทั้งในมิติของโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร สาเหตุเชิงโครงสร้าง (สำนักข่าวอิศรา, 2568) ประการสำคัญคือ ช่องว่างทาง

ระเบียบและกฎหมาย ที่ยังไม่รัดกุมเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงบประมาณ ซึ่งเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจในทางมิชอบ ประกอบกับการขาดระบบตรวจสอบถ่วงดุลภายในองค์กรที่เป็นอิสระและเข้มแข็งเพียงพอ (สำนักข่าวอิศรา, 2566) นอกจากนี้ สาเหตุเชิงพฤติกรรมยังรวมถึงการขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ การขาดการประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการทุจริตในหมู่ข้าราชการและประชาชน และที่สำคัญคือ ปัญหาอำนาจอภิพัต (Patronage) ที่ยังคงเป็นวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งส่งผลให้มีการตัดสินใจเชิงนโยบายที่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องหรือกลุ่มอิทธิพลบางกลุ่มโดยมิชอบ (กรมสอบสวนคดีพิเศษ, 2568)

อย่างไรก็ตาม สำหรับสถานการณ์การทุจริตของจังหวัดเชียงใหม่ได้สร้างผลกระทบอย่างมหาศาล คือไม่เพียงแต่สร้างความเสียหายทางงบประมาณที่ควรจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน แต่ยังลดทอนความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อกระบวนการบริหารงานภาครัฐในทุกระดับ ทำให้เกิดความรู้สึกว่ารัฐไร้ประสิทธิภาพและขาดความยุติธรรม (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงใหม่, 2568) ผลกระทบเหล่านี้สะท้อนถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการยกระดับมาตรฐานการทำงานของ อปท. ด้วยการนำ หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) มาใช้อย่างจริงจังและเป็นระบบ หลักธรรมาภิบาลเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความชอบธรรมและความน่าเชื่อถือให้แก่รัฐบาลท้องถิ่น (สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 5, 2567) โดยการขับเคลื่อนองค์กรให้ทำงานตามหลักการที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม ซึ่งหลักการเหล่านี้ถือเป็น ตัวแปรตาม ที่จะช่วยให้การบริหารงานท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าสูงสุด การวิเคราะห์เชิงประจักษ์ว่าปัจจัยใดของการป้องกันการทุจริตมีอิทธิพลต่อหลักธรรมาภิบาลในแต่ละด้านจึงเป็น ความจำเป็นในการศึกษา ที่สำคัญ เพื่อให้เกิดแนวทางแก้ไขที่ตรงจุด

จังหวัดเชียงใหม่ในฐานะจังหวัดขนาดใหญ่ทางภาคเหนือของประเทศไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างกลไกการบริหารที่โปร่งใสและมีธรรมาภิบาล เพื่อยกระดับคุณธรรมและลดโอกาสการเกิดการทุจริตในทุกระดับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานหลากหลายรูปแบบ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลที่กระจายอยู่ในพื้นที่กว่า 25 อำเภอ การมีหน่วยงานจำนวนมากทำให้การกำกับดูแลและตรวจสอบการใช้งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารบุคลากร มีความซับซ้อนและมีช่องว่างที่อาจนำไปสู่การทุจริตได้ง่าย ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคมในจังหวัดเชียงใหม่จึงได้ร่วมกันดำเนินโครงการและกิจกรรมเพื่อ “ป้องกันการทุจริตเชิงรุก” อย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐและในเชิงโครงสร้างของระบบบริหารงานท้องถิ่น โดยหนึ่งในมาตรการสำคัญที่ถือเป็นกลไกหลักของจังหวัดเชียงใหม่คือ “โครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริต” ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ภาค 5 ครอบคลุมพื้นที่ภาคเหนือทั้งหมด รวมถึงจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างจิตสำนึกแห่งความซื่อสัตย์สุจริตแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ โครงการนี้เน้นการสร้าง “ภูมิคุ้มกันทางจิตใจ” ให้กับเจ้าหน้าที่และชุมชน ผ่านการอบรม การให้ความรู้ และกิจกรรมสาธารณะ เช่น การเสวนา การเผยแพร่สื่อการเรียนรู้ และการตั้งชมรม STRONG ในหน่วยงานภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 5, 2567) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความโปร่งใสเช่นนี้ ช่วยลดโอกาสการเกิดพฤติกรรมทุจริตจากภายใน และเสริมให้บุคลากรภาครัฐมีความกล้าที่จะปฏิเสธพฤติกรรมที่ขัดต่อหลักจริยธรรม

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น การเลือกศึกษาตัวแปรทั้งหกด้านนี้จึงไม่เพียงแต่สะท้อนสถานการณ์การป้องกันการทุจริตของจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น แต่ยังเป็นการมุ่งค้นหาหลักการสำคัญที่สามารถส่งเสริมให้เกิดการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลได้จริงในระดับท้องถิ่น การศึกษานี้คาดว่าจะช่วยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้กำหนดแนวทางนโยบาย ปรับปรุงระบบบริหารงาน และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่โปร่งใส ยึดมั่นในหลักคุณธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ ผลการศึกษายังเป็นแนวทางเชิงนโยบายต้นแบบในการยกระดับมาตรฐานธรรมาภิบาลให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอื่น ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อภาครัฐและส่งเสริมให้การพัฒนาท้องถิ่นของประเทศไทยก้าวหน้าอย่างยั่งยืนในระยะยาว ด้วยความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการจัดทำงานวิจัยเรื่อง “อิทธิพลปัจจัยการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่” ขึ้น โดยมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังจะสามารถอธิบายได้ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการป้องกันการทุจริต และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบด้วย ส่วนราชการ 10 ส่วน หน่วยตรวจสอบภายใน 1 หน่วย โรงเรียนในสังกัด 4 แห่ง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ. สต.) 62 แห่ง รวมจำนวน 2,031 คน (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบด้วย ส่วนราชการ 10 ส่วน หน่วยตรวจสอบภายใน 1 หน่วย โรงเรียนในสังกัด 4 แห่ง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ. สต.) 62 แห่ง จำนวน 235 คน คำนวณตามสูตรของ Tabachnick & Fidell (2019) และ Hair et al. (2021) โดยกำหนดอัตราส่วนกรณีต่อตัวแปรรวม 15 ต่อ 1 สำหรับการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบคาโนนิคอล (Canonical Correlation Analysis) ซึ่งมีตัวแปรรวม 12 ตัว จึงต้องการกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 200 คน และเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนในการเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามประเภทหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งเป็น 4 ชั้น ได้แก่ ส่วนราชการ 10 ส่วน หน่วยตรวจสอบภายใน โรงเรียนในสังกัด และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และจัดสรรโควตาของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบบสอบถาม โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของคือ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างภายใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2-3 แบบสอบถามเพื่อวัดปัจจัยการป้องกันการทุจริต ทั้งหมด 6 ด้าน และปัจจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งหมด 6 ด้าน

ซึ่งแบบสอบถามของตอนที่ 2 ถึง 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของ Likert (Likert' Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของ Best (1977) ซึ่งแบ่งได้เป็น 5 ระดับ

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นนิยามตัวแปรและดัชนีชี้วัด

2. สร้างแบบสอบถามและข้อคำถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่กำหนดตามดัชนีชี้วัด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นส่งตรวจค่าความเที่ยงของเนื้อหากับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญและเกี่ยวข้องกับสาขาที่ทำการวิจัย โดยสำหรับค่า IOC ครั้งนี้อยู่ที่ 0.67-1.00 ทุกข้อคำถาม

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินมาทำการทดสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาทำการทดสอบค่า Tryout กับบุคคลที่อยู่นอกเหนือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา เพื่อนำคำตอบมาวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับโดย การหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ซึ่งผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแต่ละตัวแปรควรมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (Hair et al., 2019; Nunnally, 1978) และค่าจำแนกรายข้อ (Corrected Item-Total Correlation) ของแต่ละข้อคำถามควรมีค่าตั้งแต่ 0.30 หากมีข้อคำถามใดทำให้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของตัวแปรใด ๆ ต่ำกว่า 0.70 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อคำถามใด ๆ ต่ำกว่า 0.30 ต้องทำการปรับปรุงแก้ไข หรือตัดข้อคำถามนั้นออก โดยค่าที่ได้จากการทดสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้ออยู่ที่ 0.981 ซึ่งผ่านเกณฑ์และสามารถนำไปใช้ในการเก็บแบบสอบถามได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) เก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2568-ตุลาคม 2568 กับข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยการแจกแบบสอบถามให้กับข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการขอความอนุเคราะห์ก่อนทำการส่งแบบสอบถาม

2) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามจำนวน 235 ชุด จากนั้นนำมาลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

2) การวิเคราะห์ระดับการป้องกันการทุจริต และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variation) ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ เพื่อสรุปและอธิบายลักษณะของตัวแปร

3) สถิติอนุมานหรือสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) เป็นการนำวิธีทางสถิติมาใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) ประกอบด้วย การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างกันของตัวแปร t-test การวิเคราะห์การเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างมากกว่าสองกลุ่ม โดยการหาค่าเฉลี่ย F-test และการวิเคราะห์สหพันธ์คาโนนิคอล (Canonical Correlation Analysis) เพื่อใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการป้องกันการทุจริตกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัย

จากการเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 235 คน ที่เป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เพศ ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามคือ เพศหญิง จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 86.80 อายุระหว่าง 46-55 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 46.30 เป็นข้าราชการ จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 56.60 รายได้ระหว่าง 45,001 บาทขึ้นไป จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 63.80

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการป้องกันการทุจริต และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย และระดับโดยภาพรวม

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	C.V.	แปลผล
การป้องกันการทุจริต				
1. ด้านงบประมาณ	3.68	.621	.16	มาก
2. ด้านบุคคล	3.70	.669	.18	มาก
3. ด้านช่องว่างของระเบียบและกฎหมาย	3.80	.622	.16	มาก
4. ด้านการขาดการประชาสัมพันธ์	3.76	.633	.16	มาก
5. ด้านการขาดความรู้ความเข้าใจและคุณธรรม	3.78	.643	.17	มาก
6. ด้านอำนาจบารมี	3.90	.613	.15	มาก
รวม	3.77	.562	.14	มาก
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล				
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.81	.609	.15	มาก

2. ด้านหลักความโปร่งใส	3.78	.585	.15	มาก
3. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.74	.570	.15	มาก
4. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.87	.573	.14	มาก
5. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.73	.610	.16	มาก
6. ด้านหลักคุณธรรม	3.82	.514	.13	มาก
รวม	3.79	.503	.13	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า

การป้องกันการทุจริต โดยภาพรวม มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.77$, S.D.=.562, C.V.=.14) เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปน้อยรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านอำนาจบารมี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, S.D.=.613, C.V.=.15) รองลงมา คือ ด้านช่องว่างของระเบียบและกฎหมาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$, S.D.=.622, C.V.=.16) ด้าน การขาดความรู้ความเข้าใจและคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$, S.D.=.643, C.V.=.17) ด้านการขาดการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$, S.D.=.633, C.V.=.16) ด้านบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$, S.D.=.669, C.V.=.18) และด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$, S.D.=.621, C.V.=.16) ตามลำดับ

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวม มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.79$, S.D.=.503, C.V.=.13) เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปน้อยรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$, S.D.=.573, C.V.=.14) รองลงมา คือ ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$, S.D.=.514, C.V.=.13) ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D.=.609, C.V.=.15) ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$, S.D.=.585, C.V.=.15) ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$, S.D.=.570, C.V.=.15) ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73$, S.D.=.610, C.V.=.16) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล		
	t-test	F-test	Sig
เพศ	0.221		.825
อายุ		1.060	.377
ตำแหน่งงาน		0.061	.980
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		0.556	.687
ระดับการศึกษา		1.144	.320

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างภายในองค์กรบริหารส่วนจังหวัด
เชียงใหม่ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระดับการศึกษา ที่
แตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการป้องกันการ
ทุจริตที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 3 ระหว่างชุดตัวแปรการป้องกันการทุจริต กับชุดตัวแปรการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

Canonical Function	Canonical Correlation	Canonical R ²	Wilk's Lamda	df	F	P-value
1	.906**	.821	.155	36	14.399	.000
2	.301	.091	.864	25	1.335	.127
3	.186	.035	.951	16	.718	.777
4	.111	.012	.985	9	.388	.941
5	.048	.002	.997	4	.167	.988
6	.025	.001	.999	1	.137	.711

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า สหสัมพันธ์คาโนนิคอลระหว่างชุดตัวแปรการป้องกันการทุจริต กับชุดตัวแปร
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ มีฟังก์ชันคาโนนิคอล 6
ฟังก์ชัน ดังนี้ ฟังก์ชันที่ 1 มีค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอลเท่ากับ .906 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ตัว
แปรคาโนนิคอลของชุดตัวแปรการป้องกันการทุจริตกับชุดตัวแปรการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ มีความแปรปรวนร่วมกันร้อยละ 82.10 ($R^2=.821$) สำหรับ
ฟังก์ชันคาโนนิคอลที่ 2, 3, 4, 5 และ 6 มีค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอล เท่ากับ .301, .186, .111, .048 และ .025
ตามลำดับ ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงมาได้นำมาพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอล

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์คาโนนิคอลของฟังก์ชันที่ 1 ระหว่างชุดตัวแปรการป้องกันการทุจริตกับชุดตัวแปรการ
บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

	Canonical Weight	Canonical Loadings	Canonical Cross- Loading	Canonical R ²
Independent Variables				
งบประมาณ (BCN)	-.127	-.825	-.747	55.80
บุคคล (PCN)	-.128	-.855	-.775	60.00
ช่องว่างของระเบียบและกฎหมาย (CLG)	-.168	-.897	-.812	65.93
การขาดการประชาสัมพันธ์ (CFP)	-.168	-.890	-.806	64.96

การขาดความรู้ความเข้าใจและคุณธรรม				
(CFM)	-.287	-.923	-.836	69.88
อำนาจบารมี (COP)	-.246	-.900	-.815	66.42
Dependent Variables				
หลักนิติธรรม (ROL)	-.400	-.928	-.841	70.72
หลักความโปร่งใส (TPS)	-.341	-.927	-.839	70.39
หลักความรับผิดชอบ (POS)	-.241	-.876	-.793	62.88
หลักความคุ้มค่า (VPE)	-.058	-.862	-.780	60.84
หลักการมีส่วนร่วม (POP)	-.040	-.823	-.745	55.50
หลักคุณธรรม (MPS)	-.027	-.692	-.627	39.31

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เชิงเส้นขอตัวแปรการป้องกันการทุจริต มีค่าน้ำหนักคาโนนิคอลลอยในระดับสูงและสูงที่สุด โดยสูงที่สุด คือ การป้องกันการทุจริต ด้านการขาดความรู้ความเข้าใจและคุณธรรม (CFM) (-.836) รองลงมา คือ ด้านอำนาจบารมี (COP) (-.815) ด้านช่องว่างของระเบียบและกฎหมาย (CLG) (-.812) ด้านการขาดการประชาสัมพันธ์ (CFP) (-.806) ด้านบุคคล (PCN) (-.775) และด้านงบประมาณ (BCN) (-.747) ตามลำดับ แสดงว่าองค์ประกอบทั้ง 6 มีความแปรปรวนร่วมกันระดับสูง และสูงที่สุด และเมื่อพิจารณาค่า R^2 ซึ่งเป็นค่าร้อยละของความแปรปรวนขององค์ประกอบป้องกันการทุจริตแต่ละตัวที่อธิบายคาโนนิคอลฟังก์ชันที่ 1 พบว่า องค์ประกอบของตัวแปรการป้องกันการทุจริต ด้านการขาดความรู้ความเข้าใจและคุณธรรม (CFM) มีค่าร้อยละของความแปรปรวนสูงที่สุด คือ 69.88 รองลงมา คือ ด้านอำนาจบารมี มีค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 66.42 ด้านช่องว่างของระเบียบและกฎหมาย (CLG) มีค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 65.93 ด้านการขาดการประชาสัมพันธ์ (CFP) มีค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 64.96 ด้านบุคคล (PCN) มีค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 60.00 และน้อยที่สุด คือ ด้านงบประมาณ (BCN) มีค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 55.80 แสดงว่าในการสร้างตัวแปรคาโนนิคอลฟังก์ชันที่ 1 ตัวแปรการป้องกันการทุจริต ด้านการขาดความรู้ความเข้าใจและคุณธรรม (CFM) มีค่าน้ำหนักในการสร้างมากที่สุด และองค์ประกอบอื่น ๆ มีน้ำหนักในการสร้างรองลงมา ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเครื่องหมายของค่าน้ำหนักคาโนนิคอล พบว่า มีเครื่องหมายเหมือนกัน แสดงว่า ทุกองค์ประกอบของตัวแปรมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เชิงเส้นขององค์ประกอบของตัวแปรการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีค่า R อยู่ในระดับสูง และสูงที่สุด โดยสูงที่สุด คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม (ROL) (-.841) รองลงมา คือ ด้านหลักความโปร่งใส (TPS) (-.839) ด้านหลักความรับผิดชอบ (POS) (-.793) ด้านหลักความคุ้มค่า (VPE) (-.780) ด้านหลักการมีส่วนร่วม (POP) (-.745) ด้านหลักคุณธรรม (MPS) (-.627) ตามลำดับ แสดงว่าองค์ประกอบทั้ง 6 มีความแปรปรวนร่วมกันระดับสูง และสูงที่สุด และเมื่อพิจารณาค่า R^2 ซึ่งเป็นค่าร้อยละของความแปรปรวนขององค์ประกอบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแต่ละตัวที่อธิบายคาโนนิคอลฟังก์ชันที่ 1 พบว่า องค์ประกอบของตัวแปรการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม (ROL) มีค่าร้อยละของความแปรปรวนสูงที่สุด 70.72 รองลงมา คือ ด้านหลักความโปร่งใส (TPS) มีค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 70.39 ด้านหลักความรับผิดชอบ (POS) มีค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 62.88 ด้าน

หลักความคุ้มค่า (VPE) มีค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 60.84 ด้านหลักการมีส่วนร่วม (POP) มีค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 55.50 และน้อยที่สุด คือ ด้านหลักคุณธรรม (MPS) มีค่าร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 39.31 แสดงว่าในการสร้างตัวแปรคานาโนคอลฟังก์ชันที่ 1 ตัวแปรการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม (ROL) มีค่าน้ำหนักในการสร้างมากที่สุด และองค์ประกอบอื่น ๆ มีน้ำหนักในการสร้างรองลงมา ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเครื่องหมายของค่าน้ำหนักคานาโนคอล พบว่า มีเครื่องหมายเหมือนกัน แสดงว่า ทุกองค์ประกอบของตัวแปรมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “อิทธิพลปัจจัยการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่” การอภิปรายผลข้อค้นพบจากการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการป้องกันการทุจริต และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า

ภาพรวมของปัจจัยการป้องกันการทุจริตและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลเชิงระบบและการยึดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะด้านอำนาจบารมี ซึ่งได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงถึงการลดบทบาทของระบบอุปถัมภ์ การใช้อำนาจส่วนตน และการสร้างกลไกตรวจสอบถ่วงดุลภายในองค์กร ในขณะเดียวกันในด้านช่องว่างของระเบียบและกฎหมาย มีค่าคะแนนที่สูงในลำดับถัดมา เป็นการแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานต่าง ๆ มีการปรับปรุงระเบียบให้รัดกุม ทันสมัย และพยายามในการลดช่องว่างที่เอื้อต่อการเกิดการทุจริต นอกจากนี้ยังพบว่า การเสริมสร้างความรู้และคุณธรรมแก่บุคลากร ไปจนถึงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นกลยุทธ์ที่ส่งผลในทิศทางบวกต่อการรับรู้ของบุคลากรและประชาชนในพื้นที่ ในด้านการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สามารถกล่าวได้ว่าอยู่ในระดับมากทุกมิติ โดยเฉพาะด้านหลักนิติธรรม และหลักความโปร่งใส ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการบริหารงานราชการที่ยึดถือความถูกต้อง ความเป็นธรรม และการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะเพื่อให้ประชาชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้กำลังสะท้อนวัฒนธรรมราชการที่มุ่งสู่ความรับผิดชอบและตรวจสอบได้

สอดคล้องกับแนวคิดของ Kumkit et al., (2024) ที่พบว่า การยึดหลักนิติธรรมและความโปร่งใสในการบริหารงานของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนในประเทศไทยมีอิทธิพลโดยตรงต่อความไว้วางใจของสมาชิกและลดโอกาสการทุจริตได้อย่างมีนัยสำคัญ และตรงกับงานวิจัยของ Dang et al., (2025) ยังเสริมว่า การพัฒนาบบรัฐบาลดิจิทัล (E-Government) เพื่อลดการเกิดโอกาสการทุจริตในประเทศกำลังพัฒนาเป็นเครื่องมือสำคัญในการลดคอร์รัปชัน โดยเพิ่มความโปร่งใสและตรวจสอบย้อนกลับของการดำเนินงานภาครัฐ และในบริบทของงานวิจัยภายในประเทศไทย อนุพงศ์ กิ่งทอง และคณะ (2566) พบว่า การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานีเกิดจากการกำหนดมาตรการตรวจสอบภายในที่ชัดเจนและการส่งเสริมคุณธรรมของบุคลากร เพื่อลดการเกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ในขณะที่งานวิจัยของ ธนกร ชูสุขเสริม และพิสิฐ วิโรจน์ (2565) พบว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและรับรู้ข้อมูลการบริหารมีผลต่อการยกระดับความโปร่งใสและลดการทุจริตได้จริง

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ตำแหน่งงาน ระดับรายได้ และระดับการศึกษา ไม่มีผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเสมอภาคในการรับรู้และปฏิบัติงานภายใต้กรอบนโยบายเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าระบบการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันถูกออกแบบให้มีมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งจังหวัด โดยมีกรอบการประเมินจากส่วนกลาง เช่น ดัชนี ITA และระบบควบคุมภายใน ที่ช่วยลดความแตกต่างระหว่างบุคคลและหน่วยงานย่อย ผลดังกล่าวยังบ่งบอกถึงการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรในทิศทางเดียวกัน ไม่ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของเจ้าหน้าที่แต่ละคน

ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Mugellini et al., (2021) ซึ่งได้ทำการทบทวนเชิงระบบเกี่ยวกับการปฏิรูประบบราชการและผลต่อระดับคอร์รัปชัน พบว่า การสร้างมาตรฐานกลางและระบบกำกับดูแลร่วมกันช่วยลดความแตกต่างในพฤติกรรมทุจริตของบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายความว่า การปฏิรูประบบราชการผ่านการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่มีผลจากปัจจัยส่วนบุคคล ผลลัพธ์นี้ยังสอดคล้องกับรายงานของ OECD (2025) ซึ่งระบุว่า การจัดตั้งศูนย์อำนาจกลาง (Centre of Government) ที่มีบทบาทในการกำหนดกรอบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและตรวจสอบหน่วยงานย่อยของรัฐบาลไทย ช่วยลดความเหลื่อมล้ำเชิงโครงสร้างและสร้างมาตรฐานธรรมาภิบาลเดียวกันทั่วทั้งระบบราชการ อันส่งผลให้ปัจจัยส่วนบุคคลไม่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลนอกจากนี้ งานของ ศุภนัฐ ใต้หวัง (2566) ยังพบว่าความเข้าใจและการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรในสำนักงานสังกัดกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มไม่แตกต่างกันตามเพศ อายุ ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

3. เพื่อนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล (Canonical Correlation Analysis) แสดงให้เห็นว่าชุดตัวแปรการป้องกันการทุจริตมีความสัมพันธ์กับชุดตัวแปรการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญ โดยฟังก์ชันที่ 1 มีค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอล .906 และ R^2 เท่ากับ .821 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก แสดงให้เห็นว่าทั้งสองชุดตัวแปรมีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างที่แน่นแฟ้น กล่าวคือ เมื่อองค์กรมีมาตรการป้องกันการทุจริตที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะด้านการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและคุณธรรมของบุคลากร รวมถึงการลดอิทธิพลการมีส่วนตนและการอุดหนุนโหวตของกฎหมาย ก็ส่งผลโดยตรงต่อระดับการยึดหลักนิติธรรม ความโปร่งใสและความรับผิดชอบในองค์กร

ผลการวิจัยนี้สะท้อนแนวคิดของ Dang et al., (2025) ที่ศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเพิ่มความโปร่งใสของหน่วยงานรัฐ และพบว่าการมีระบบข้อมูลเปิด (Open Data System) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการลดระดับคอร์รัปชันในประเทศกำลังพัฒนา อีกทั้งยังสนับสนุนด้วยงานของ Vasist et al., (2025) ที่ยืนยันว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านแพลตฟอร์ม e-participation สามารถลดการทุจริตและเพิ่มธรรมาภิบาลได้อย่างมีนัยสำคัญ สำหรับงานวิจัยภายในประเทศอย่าง หทัยพร อ้วนภักดี (2563) ที่ศึกษาผลการพัฒนา ITA ในโรงพยาบาลคำมวง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าการสร้างระบบตรวจสอบและเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ระดับความโปร่งใสเพิ่มขึ้นและลดการทุจริตในระดับองค์กร ซึ่งสอดคล้องโดยตรงกับผลของการวิเคราะห์ในงานนี้

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2568) ยังระบุว่า หน่วยงานที่มีระบบตรวจสอบการใช้อำนาจและงบประมาณที่โปร่งใส มักมีคะแนนด้านหลักนิติธรรมและความโปร่งใสสูงกว่าองค์กรที่ขาดการควบคุมภายใน ซึ่งสอดคล้องกับค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอลของงานวิจัยนี้ที่แสดงถึงความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างมาตรการป้องกันการทุจริตกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

กล่าวได้ว่าการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องพัฒนาวัฒนธรรมคุณธรรมและระบบข้อมูลเปิดไปพร้อมกัน ไม่ใช่เพียงสร้างมาตรการเชิงนโยบายเท่านั้น

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเรื่อง “อิทธิพลปัจจัยการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยสามารถแสดงองค์ความรู้ใหม่ได้ดังภาพ

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

สรุป

การวิจัยเรื่อง “อิทธิพลปัจจัยการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่” เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณโดยมุ่งศึกษาภาพรวมปัจจัยการป้องกันการทุจริตและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยผลการศึกษาพบว่าภาพรวมของทั้งสองตัวแปรอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าแนวโน้มการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับความโปร่งใส ความคุ้มค่า และความรับผิดชอบต่อเฉพาะในด้านการลดการใช้อิทธิพลบารมีส่วนตัวและความพยายามอุดช่องว่างทางกฎหมายซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการลดโอกาสเกิดการทุจริต

อย่างไรก็ตามในการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ค่าในนิคอลแสดงให้เห็นว่าปัจจัยการป้องกันการทุจริตมีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีค่า $r = .906$ และ $R^2 = .821$ โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ ด้านการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและคุณธรรม รองลงมา คือ ด้านอำนาจบารมีและด้านช่องทางของระเบียบกฎหมาย ทั้งนี้ในปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล แสดงให้เห็นถึงความเป็นระบบและมาตรฐานเดียวกันในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1) จากการศึกษาข้อมูลตัวชี้วัดของปัจจัยการป้องกันการทุจริต หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมระบบตรวจสอบภายในให้มีความเป็นอิสระ โปร่งใส และมีการรายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน รวมทั้งลดโอกาสการใช้ดุลยพินิจที่อาจนำไปสู่การทุจริตในการบริหารงาน

2) จากการศึกษาข้อมูลตัวชี้วัดของปัจจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ควรพัฒนาองค์ความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่บุคลากรทุกระดับ ผ่านการอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ และยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะช่วยยกระดับมาตรฐานการบริหารงานของภาครัฐท้องถิ่นให้ยั่งยืน

3) จากผลการวิจัยสหสัมพันธ์คาโนนิคอล ภาครัฐควรใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเปิดเผยข้อมูลงบประมาณและผลการดำเนินงานแก่สาธารณชน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบข้อมูลได้อย่างสะดวก โปร่งใส และมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) งานวิจัยในอนาคตควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและมาตรการป้องกันการทุจริตในบริบทที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อสรุปเชิงนโยบายที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2) ควรเพิ่มการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารท้องถิ่นและประชาชน เพื่อให้เข้าใจถึงปัจจัยเชิงพฤติกรรมและวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างแท้จริง

3) การศึกษาครั้งต่อไปควรมีใช้การวิเคราะห์ด้วยตัวแบบสมการเชิงโครงสร้าง SEM และนำตัวแปรอื่นเพิ่มเติมเข้ามาศึกษาความสัมพันธ์เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีมิติมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมสอบสวนคดีพิเศษ. (2568). DSI แจ้งข้อกล่าวหาผู้ชนะประมูล-คู่แข่งและเจ้าหน้าที่รัฐ ฮั้วโครงการจัดซื้อชุดซ่อมถนนลาดยาง (Recycling) ของ อบจ.เชียงใหม่ มูลค่าความเสียหาย 124 ล้านบาท. เรียกใช้เมื่อ 5 เมษายน 2568. จาก <https://www.dsi.go.th/th/Detail/839102a9905de04eba873a8230989dd3>.
- ไทยพีบีเอส. (2568). ทำความเข้าใจระบบ ITA-ตรวจสอบสุขภาพองค์กรรัฐ สะท้อน คุณธรรม-ความโปร่งใส. เรียกใช้เมื่อ 5 เมษายน 2568 จาก <https://news.thaipbs.or.th>
- ธนกร ชูสุขเสริม และ พิสิฐ วิโรจน์. (2565). ธรรมาภิบาลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย. วารสารพุทธศาสตร์ มจร.อุบลราชธานี. 4(2), 581-594.
- ศุภนัฐ ใต้หวัง. (2566). ผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาสำนักงานเลขานุการ สำนักงานการโยธา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักข่าวอิศรา. (2566). สั่งจำคุก 5 ปี อดีตนายกเทศมนตรีสันนาเม็ง เบิกจ่ายเงินปรับปรุงผิวทางเป็นเท็จ. เรียกใช้เมื่อ 5 เมษายน 2568 จาก <https://www.isranews.org/article/isranews-news/126043-invesnews-chiangmai.html>.

- สำนักข่าวอิสรา. (2568). DSI ลุยแจ้งข้อกล่าวหาฮั้วซื้อชุดซ่อมถนนฯ อบจ.เชียงใหม่ 124 ล้าน-ผู้ชนะ-คู่แข่ง
จนท.รัฐ นับสิบราย. เรียกใช้เมื่อ 5 เมษายน 2568 จาก <https://www.isra-news.org/article/isranews-news/140142-invesnewsdssd-2.html>.
- สำนักข่าวอิสรา. (2568). ยื่นโทษ! คกก 5 ปี อดีตนายก อบต.บ้านหลวง เชียงใหม่ ทุจริตเรียกเงินสร้างสนาม
บอลไกลหนุ. เรียกใช้เมื่อ 5 เมษายน 2568 จาก <https://www.isranews.org/article/isranews-news/138336-invesnews-74.html>.
- สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 5. (2567). โครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริต และกิจกรรม Watch & Voice
ในพื้นที่ภาคเหนือ. เรียกใช้เมื่อ 5 เมษายน 2568 จาก <https://www.nacc.go.th/region5>.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2568). ประกาศผลการประเมินคุณธรรม
และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 และ
มอบรางวัล ITA AWARDS 2025. กรุงเทพมหานคร: สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส,
สำนักงาน ป.ป.ช.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงใหม่. (2568). เชียงใหม่จัดอบรมเชิงปฏิบัติการตรวจประเมินประสิทธิภาพ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ 2568 เรียกใช้เมื่อ 5 เมษายน 2568. จาก
<https://region3.prd.go.th/chiangmai>.
- หทัยพร อ้วนภักดี. (2563). ผลการพัฒนาการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ
หน่วยงานภาครัฐ (ITA) โรงพยาบาลคำมวงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปี 2560-2563. วารสาร
อนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพชุมชน. 5(3), 23-37.
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่. (2567). ปรับปรุงแผนอัตรากำลัง 3 ปี ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2567-2569 ครั้งที่ 7. เรียกใช้เมื่อ 5 เมษายน 2568 จาก <https://chiangmaipao.go.th/cmpao/article-detail/9341/>.
- อนุพงศ์ กิ่งทอง, ไซวัฒน์ เผือกคง และ อมร หวังอัครางกูร. (2566). รูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงาน
ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารสันติสุข
ปริทรรศน์. 4(2), 32-61.
- Best, J. W. (1977). Research in education. 3rd ed.. Prentice-Hall.
- Dang, T. C., et al. (2025). E-government and corruption in an emerging country: New
perspectives from a spatiotemporal approach. International Review of Economics &
Finance. 100, 104111.
- Hair, J. F., et al. (2019). Multivariate data analysis. 8th ed.. Cengage Learning.
- Hair, J. F., et al. (2021). Multivariate data analysis. 8th ed.. Andover, Hampshire: Cengage
Learning EMEA.
- Kumkit, T., et al. (2024). Members' perspectives of good governance practice of Thailand's
credit union cooperatives. Journal of Asian Business and Economic Studies. 31(1), 55-
73.
- Mugellini, G., et al. (2021). Public sector reforms and their impact on the level of corruption:
A systematic review. Campbell Systematic Reviews. 17(2), e1173.

- Nunnally, J. C. (1978). An overview of psychological measurement. Clinical diagnosis of mental disorders: A handbook, 97-146.
- OECD. (2025). Governing cross-cutting challenges from the centre in Thailand. Paris: OECD Publishing.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2019). Using multivariate statistics. 7th ed.. Boston, MA: Pearson Education.
- Vasist, P. N., et al. (2025). E-participation and corruption: Unravelling the role of power dynamics and disinformation. Information & Management. 62(5), 104139.